

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

21.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 12-го Марта — 1835 — Wilno. Wtorek. 12-go Marca

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Въ день С. Иосифа во Вторникъ, 19-го числа сего Марта, данъ будетъ Любителями Концертъ, въ пользу заключенныхъ, состоящихъ подъ покровительствомъ Виленскаго Тюремнаго Комитета, стараніемъ Дамскаго Отдѣленія. Омѣсть и частяхъ Концерта будетъ объявлено особыми афишами.

— Съ признательностію помѣщаемъ извѣстіе, доставленное въ Редакцію отъ особы, заслуживающей довѣріе, изъ Шешоль отъ 28-го прошедшаго Февраля, точными словами: „31-го Января нынѣшняго года, поселяне Шешольскаго староства, изъ деревни Бояръ, рубя дерево въ Шешольскомъ лѣсѣ, нашли между вѣтвями гнѣздо съ пятью птенцами, уже оперившимися, изъ роду мелкихъ птичекъ— О семъ чрезвычайномъ случаѣ я сообщаю для помѣщенія въ Литовскомъ Вѣстникѣ, а какъ скоро узнаю, какъ народъ называетъ сихъ птичекъ, не премину и о томъ уведомить.“

Санктпетербургъ, 28-го Февраля.

Здѣсь получено горестное извѣстіе, погрузившее Его Величество Государя Императора и весь Императорскій Домъ въ глубочайшую печаль.

Его Величество Императоръ Австрійскій занемогъ 12 (24) Февраля воспалительною горячкою, сопровождаемою колющемъ въ боку. Въ сей и слѣдующій дни была ему пущена кровь четыре раза, и 14 (26) больной почувствовалъ значительное облегченіе; но 17-го числа (1-го Марта н. ст.) вечеромъ, Врачи, собравшіеся на консиліумъ, рѣшились на новое кровопусканіе, для облегченія мучительной одышки. Съ этой минуты силы Императора примѣтно начали ослабѣвать. По совершеніи елеосвященія, Государь сей, всеми уважаемый и любимый, скончался 18-го Февраля (2-го Марта) въ три четверти перваго по-полуночи, имѣя отъ роду 67 лѣтъ, послѣ сорокатрехлѣтняго достославнаго царствованія, коего память останется навсегда запечатлѣнною въ сердцахъ всѣхъ его подданныхъ.

По повелѣнію Его Императорскаго Величества, наложенъ по сему случаю при Высочайшемъ Дворѣ трауръ отъ 27-го числа Февраля, на пять недѣль. (Спб. В.)

— Высочайшею Граматою (12 Февраля), Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Членъ Совѣта Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, въ званіи Каммергера Двора Его Императорскаго Величества, **Поликарповъ**, въ награду усердной службы и трудовъ, понесенныхъ имъ по званію Предсѣдателя Комиссіи, занимавшейся постройкою дома Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава 2-й степени.

— Высочайшею Граматою (16 Февраля), Двора Его Императорскаго Величества Каммергеръ, Волинскій Губернскій Предводитель Дворянства, **Ленкевичъ**, въ награду ревностной службы и трудовъ, начальствомъ засвидѣтельствованныхъ, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава 2-й степени.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

W dniu S. Józefa, we wtorek, to jest: 19 Marca teraźniejszego, będzie dany Koncert przez Amatorów, na wsparcie więźniów, pod opieką Wileńskiego Turemnego Komitetu zostających, staraniem Oddziału Damskiego. O miejscu i szczegółach Koncertu, przez afisze doniesionem będzie.

— Z wdzięcznością dostawnie umieszczamy wiadomość, udzieloną Redakcyi od osoby godnej wiary, z miejsca samego, z Szeszoł dnia 28go zeszłego Lutego, przysłaną w brzmieniu następującem: „Dnia 31 Januاری roku teraźniejszego, ludzie Starostwa Szeszołskiego, ze wsi Bojar, wycinając drzewo w lesie Szeszołskim, znaleźli między gałęziami gniazdo z pięciorgiem piskląt, już w piórka obrastających, z rodzaju małych ptaszek— O tak nadzwyczajnym wypadku, donoszę dla umieszczenia w Kuryerze Litewskim; a gdy się dowiem: jak pospólstwo nazywa ten rodzaj ptaszek, i o tém nie zaniecham donieść.“

Sankt-Petersburg, dnia 28 Lutego.

Otrzymana tu żałośna wiadomość, która pograżała NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA i cały Dom CESARSKI w najgłębszy smutek.

Nayjaśniejszy Cesarz Austriacki dnia 12 (24) Lutego zachorował na gorączkę zapalną, połączoną z kolkami w boku. W tym dniu i w następujących była mu puszczona krew 4ry razy, i dnia 14 (26) chory uczuł znaczną ulgę; lecz dnia 17 (1 Marca n. s.) wieczorem, Lekarze, którzy się zgromadzali na consilium, zgodzili się na nowe krwi puszczanie, dla ulżenia zbyt ciężkiego oddychania. Od tego momentu siły Cesarza, widocznie zaczęły się osłabiać. Po przyjęciu Ostatniego Pomazania, Cesarz ten, od wszystkich kochany i poważany, umarł dnia 18 Lutego (2 Marca) o trzech kwadransach na pierwszą po północy, mając wieku lat 67, po czterdziestu-trzech latach sławnego panowania, którego pamięć powszechnie na zawsze zostanie wyrytą w sercach wszystkich jego poddanych.

Z rozkazu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Dwór NAYJAŚNIEJSZY z tego zdarzenia przywdział żałobę od dnia 27 Lutego, na pięć tygodni. (G. S. P.)

— Przez Naywyższy Dyplomata dnia 12 Lutego Rzeczywisty Radca Stanu, Członek Rady Ministrum Spraw Wewnętrznych, Kamerher Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, **Polikarpow**, w nagrodę gorliwej służby i prac, podjętych przez niego na obowiązku Prezidenta Komissyi, która się zajmowała wybudowaniem Domu Ministeryum Spraw Wewnętrznych, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Cesarzkiego i Królewskiego orderu Św. Stanisława 2go stopnia.

— Przez Naywyższy Dyplomata dnia 16 Lutego Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI Kamerherr, Wołyński Gubernialny Marszałek Dworzanstwa, **Lenkiewicz**, w nagrodę gorliwej służby i prac, przez Zwiorzchność zaświadczonej, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Cesarzkiego i Królewskiego orderu Św. Stanisława 2go stopnia.

— Высочайшею Граматою (23 Февраля), Полномочный Министръ въ Персїи, Генераль-Майоръ Графъ *Симонизъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны 1-й степени*. (Р. И.)

— Высочайшимъ указомъ 18-го Января, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 3-й степени*, состоящій въ должности Помощника Почтъ-Инспектора V Округа *Гринъ*, и Бѣлостокскій Областный Почтмейстеръ *Рябиковъ*. (С. В.)

— Его Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволилъ: Сенатору, Тайному Совѣтнику *Квиткѣ* присутствовать въ 8-мъ Департаментѣ Правительствующаго Сената.

— Его Величество Король Прусскій пожаловать изволилъ Кавалеромъ Прусскаго *Ордена Краснаго Оrla 2-й степени*, Правителя Канцеляріи Капитула Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Диселевскаго*. (Спб. В.)

— 26-го Февраля происходило собраніе Акціонеровъ С. Петербургскаго Заведенія Искусственныхъ Минеральныхъ Водъ, подъ предсѣдательствомъ Лейб-Окулиста Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника В. В. *Лерхе*. (С. П.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ которомъ прописывается Высочайше утвержденное, по положенію Комитета Гг. Министровъ, мнѣніе его Г. Министра, о правилахъ для устройства въ городахъ мостовыхъ, слѣдующаго содержанія: 1-е) Предоставить самимъ городскимъ обывателямъ, на первый разъ, въ губернскихъ городахъ, по ихъ усмотрѣнію и соображенію, изыскать средства для вымощенія тѣхъ городовъ, вообще, на счетъ городскихъ доходовъ, гдѣ сіе возможно, или только съ пособіемъ изъ оныхъ бѣднѣйшимъ жителямъ. Въ семъ послѣднемъ предположеніи средства для устройства мостовыхъ могутъ быть двоякія: возложеніе ли на самихъ обывателей обязанности вымостить все пространство улицы противъ домовъ и дворовъ ихъ, какъ сіе дѣлается здѣсь, — или же учрежденіе особаго денежнаго сбора въ подкрѣпленіе городскихъ доходовъ и въ замѣнъ обязанности обывателей самимъ дѣлать мостовыя. 2-е) Для опредѣленія на сей предметъ положительныхъ правилъ, составить въ губернскихъ городахъ временныя Комитеты подъ предсѣдательствомъ Гражданскихъ Губернаторовъ, изъ Градскихъ Головъ и Депутатовъ отъ всѣхъ сословій городскихъ обывателей, имѣющихъ собственныя дома, поручивъ между прочимъ симъ Комитетамъ назначить первоначально: какія именно улицы нужно вымостить неотложно и какія въ послѣдствіи исподоволь, общія, о томъ соображенія свои и проекты правилъ представить въ Министертво Внутреннихъ Дѣлъ для надлежащаго утвержденія. (Февраля 8-го дня 1835 года. (По 1-му Департаменту.)

— По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ слушали записку по предложенію Г. Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, о предположеніяхъ Виленскаго Военнаго, Гродненскаго, Минскаго и Бѣлостокскаго Генераль-Губернатора по предмету назначенія Членовъ въ учрежденныя Комиссіи для ревизіи дѣйствій Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній по вѣрнымъ управленію его Губерніямъ, и по такому же Г. Оберъ-Прокурора 1-го Департамента Правительствующаго Сената, коимъ, по порученію Г. Министра Юстиціи, предложено, на разсмотрѣніе и законное опредѣленіе, объ изъясненномъ въ отношеніи Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ къ нему Г. Министру Юстиціи, распоряженіи Олонекскаго Гражданскаго Губернатора, касательно выбора двухъ потомственныхъ дворянъ, для утвержденія одного изъ нихъ къ присутствованію, вмѣсто Совѣстнаго Судьи, въ Комиссіи производства ревизіи дѣйствій Дворянскаго Депутатскаго Собранія; а также по представленію Владимірскаго Гражданскаго Губернатора, о разрѣшеніи, должны ли быть замѣщаемы и кѣмъ именно должности Членовъ по означенной Комиссіи, въ случаѣ отъѣзда Предсѣдательскихъ Кандидатовъ болѣзнію? Приказали: Высочайше утвержденнымъ въ 20 день Апрѣля истекшаго 1834 года мнѣніемъ Государственнаго Совѣта повелѣно учредить для ревизіи дѣйствій Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній Комиссію въ каждой Губерніи, подъ предсѣдательствомъ Совѣстнаго Судьи, изъ двухъ Кандидатовъ въ должности Предсѣдателя Палаты и двухъ Членовъ Депутатскаго Собранія, а гдѣ Предсѣдатели не зависятъ отъ выборовъ Дворянскихъ, тамъ предоставлено Дворянству назначить изъ потомственныхъ дворянъ особаго Члена для присутствія въ Комиссіи

— Przez Najwyższy Dyplomata dnia 23 Lutego, Pełnomocny Minister w Persyi, Jenerał-Major, Hrabia *Simonicz*, Najłaskawiey mianowany Kawalerem orderu *Sw. Anny pierwszego stopnia*. (R. I.)

— Przez NAYWYŻSZY ukaz pod 18 Stycznia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *S. Stanisława 3go stopnia*, zostający w obowiązku Pomocnika Poczt-Inspektora V Okręgu *Hryn* i Białostocki Obwodowy Pocztmistrz *Riabikow*. (G. S.)

— Jego CESARSKA MOŚĆ NAYWYŻEY rozkazać raczył: Senatorowi Radcy Taynemu *Kwitce* zasiadać w 8ymy Departamencie Rządzącego Senatu.

— Jego Królewska Mość, Król Pruski raczył mianować Kawalerem Pruskiego orderu *Orla Czerwonego 2go stopnia*, Rządce Kancellaryi Kapituły Rosyjskich Cesarzkich i Królewskich orderów, Rzeczywistego Radcę Stanu *Kisielewskiego*. (G. S. P.)

— Dnia 26 Lutego odbywało się zebranie Akcyonistów St. Petersburgskiego zaprowadzenia sztucznych wód mineralnych, pod Prezydencyą Leyb-Okulisty Rzeczywistego Radcy Stanu W. W. *Lerche*. (P. P.)

Rządzący Senat słuchali rapportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, w którym wypisuje NAYWYŻEY utwierdzoną po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów opinią tegoż P. Ministra, o prawidłach na urządzenie w miastach bruków, następującego brzmienia: 1) Zostawić samym obywatelom miejskim, na pierwszy raz, w miastach Gubernialnych, podług ich uwagi i zastosowania, wynaleźć środki na wybrukowanie tych miast, w ogólności, na rachunek miejskich dochodów, gdzie to można, lub tylko z pomocą tych dochodów uboższym mieszkańcom. W tym ostatnim razie środki do zrobienia bruków, mogą być dwójakie: albo włożenie obowiązku na samych obywateli wybrukować całą przestrzeń ulicy naprzeciw ich domów i dziedzińców, jak to się tu robi, lub też ustanowienie osobnego pieniężnego poboru na powiększenie miejskich dochodów i w zamian obowiązku miejskich obywateli im samym robić bruki. 2) Dla wyznaczenia na ten cel pewnych prawideł, ustanowić w miastach Gubernialnych czasowe Komitety pod Prezydencyą Gubernatorów Cywilnych, składające się z Głównych miast i Deputatów ze wszystkich stanów miejskich obywateli, mających własne domy, poruczywszy między innemi tym Komitetom, ażeby naznaczyły nasamprzód: jakie mianowicie ulice trzeba natychmiast wybrukować, a które później, zwolna, ogólne o tém uwagi swoje i projekta prawideł przedstawić do Ministeryum Spraw Wewnętrznych dla należytego utwierdzenia. (8 Lutego 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— Podług ukazu Jego CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów słuchali zapisu przełożonego przez P. Ministra Sprawiedliwości, Radcy Taynego i Kawalera *Dymitra Wasilewicz Daszkowa*, o wnioskach Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Jenerał-Gubernatora, w celu wyznaczenia Członków, do ustanowionych Kommissy, na rewizyą czynności Dworzańskich Deputacyynych Zgromadzeń, w powierzonych jego zarządowi Guberniach, i podług takiegoż wniosku P. Ober-Prokurora 1go Departamentu Rządzącego Senatu, przez który, z polecenia P. Ministra Sprawiedliwości, przełożył, na rozpatrzenie i prawne postanowienie, o wyłożonem w odniesieniu się P. Ministra Spraw Wewnętrznych, do tegoż P. Ministra Sprawiedliwości, rozporządzeniu Ołoneckiego Gubernatora Cywilnego, względem wyboru dwóch potomnych Dworzan, dla utwierdzenia jednego z nich do zasiadania, zamiast Sędziego Summiennego, w Kommissyi odbywania rewizyi czynności Dworzańskich Deputacyynych Zgromadzeń; a także na przedstawienie Włodzimierskiego Gubernatora Cywilnego, o rozwiązaniu, azali powinne być zawyżone i przez kogo mianowicie obowiązki Członków we wspomnionych Kommissyi, w razie wymówienia się Prezydencyynych Kandydatów chorobą? Rozkazali: Przez NAYWYŻEY utwierdzoną dnia 20 Kwietnia przeszłego 1834 roku opinią Rady Państwa rozkazano ustanowić dla rewizyi czynności Dworzańskich Deputacyynych Zgromadzeń Kommissyą w każdej Gubernii, pod Prezydencyą Sędziego Summiennego, z dwóch Kandydatów do obowiązku Prezydentów Iz, i dwóch Członków Deputacyynego Zgromadzenia, a gdzie Prezydenci nie zależą od wyborów Dworzańskich, tam zostawiono Dworzaństwu wyznaczyć z potomnych Dworzan osobnego Członka dla zasiadania w Kommissyi, razem z dwoma Deputatami Dworzańskich Zgromadzeń. Lecz gdy, w Guberniach

Одесса, 12-го Февраля.

— Изъ Константинополя сообщаютъ слѣдующія извѣстїи: въ письмахъ отъ 12-го Января, полученныхъ изъ Александріи, утверждаютъ, что Мегеметь-Али согласился уплатить всю сумму, должную имъ Султану векселями, которыхъ полученіе ожидаютъ въ Константинополь. Хотя чума въ Александріи уже не распространяется: но по сіе время она почти не уменьшилась. (Од. В.)

А в с т р і я.

Вѣна, 2-го Марта.

Въ чрезвычайномъ прибавленіи къ нынѣшней Придворной газетѣ помѣщено слѣдующее:
„Всемогущему Богу благоугодно было воззвать съ сего свѣта Пресвѣтѣйшаго Императора и Коро-

Wileńskiej, Grodzieńskiej, Mińskiej i Obwodzie Białostockim, Prezydenci wyznaczają się przez wybory Dworzaństwa tylko do Izby Cywilnych, a następnie jeden jest tylko Prezydencyjny Kandydat; zatem Jenerał-Gubernator Xiążę Dołhorki, polecił będącemu w obowiązku Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, przy następującem nadzwyczajnem Zgromadzeniu Dworzańskiem w Gubernii Wileńskiej, dla wybrania Gubernialnego Marszałka i Kuratora Gimnazjum, polecić Dworzaństwu wybrać i jednego Członka do pomienionej Kommissyi; a w Guberniach Mińskiej, Grodzieńskiej i Obwodzie Białostockim podaje, za nastaniem już etatu dla tych Kommissy, zostawić Dworzaństwu naznaczyć do nich, zamiast Kandydatów Prezydencyjnych, po jednym Członku z potomnych Dworzan, porządkiem, w postanowieniu 6 Grudnia 1831 roku §§ 119 i 120 ustanowionym. W Gubernii zaś Ołoneckiej Sędzia Sumnienny, pełni obowiązek i Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, zatem tamieczny Gubernator Cywilny, przyznając, iż nie może zasiadać w ustanowionej Kommissyi; i znajdując, że za nieistnieniem w Gubernii wyborów Dworzańskich, niema także Kandydatów na obowiązek Prezydentów, odnosi się do Sędziego Sumniennego, ażeby uczynił rozporządzenie o wyborze dwóch potomnych Dworzan i przedstawił mu jednego z nich na utwierdzenie do zasiadania w tej Kommissyi. Wszystkie te rozporządzenia P. Jenerał-Gubernatora Xiążęcia Dołhorkiego i Ołoneckiego Cywilnego Gubernatora, zupełnie są odpowiednie wyżej pomienionym prawidłom, w opinii Rady Państwa wyłożonym; zatem je utwierdzić, i zgodnie z tem, rozwiązać przedstawienie Włodzimierskiego Cywilnego Gubernatora, zaleciwszy mu uczynić zależące rozporządzenie, o wyborze, zamiast Kandydata Prezydencyjnego Podporucznika Jazykowa, który przedstawił medyczne poświadczenie o chorobie, niedozwalającej mu zasiadać w Kommissyi, innego Członka z potomnych Dworzan; o czem do nich, P. Jenerał-Gubernator Xiążęcia Dołhorkiego, Ołoneckiego i Włodzimierskiego Gubernatorów Cywilnych, postać ukazy, i również przez ukazy dla wiadomości i powinno w potrzebnym razie wypełnienia, dać wiedzieć wszystkim Naczelnikom Gubernii, Rządowi Gubernialnym, Izdom Skarbowym, wykonawczym Expedycjom, Wojskowej Kancellarii Wojska Dońskiego, wszystkim miejscom Urzędowym i Sądowym, także uwiadomić PP. Ministrów, Głównozarządzających oddzielnymi częściami. Wojennych Jenerał-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów, zarządzających Cywilnymi Sprawami, Jenerał-Gubernatorów i Naczelników miast, a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu i Powszechnych ich Zebrań, przesłać uwiadomienia. (14 Lutego 1835 roku. Z Heroldyi.) (G. S.)

Odessa, dnia 12 Lutego.

— Udzielają z Konstantynopola następujące wiadomości: w listach, otrzymanych z Alexandryi pod dniem 12 Stycznia, zapewniają, że *Mehmed-Ali*, zgodził się zapłacić całą summę, należną od niego Sułtanowi, weksłami, których otrzymania oczekują w Konstantynopolu. Chociaż zaraza morowa w Alexandryi już się nie rozszerza: dotąd atoli nie się prawie nie zmniejszyła. (G.O.)

A U S T R I A.

Wiedeń, dnia 2 Marca.

Nadzwyczajny dodatek do dzisiejszej gazety dworskiej obejmuje, co następuje:

„Podobało się Wszechmocnemu Bogu powołać z
tego świata N. Cesarza i Króla Jmci, Franciszka Igo,
(1)

ля Франца I, Всемилостивѣйшаго нашего Государя, представлявшагося сегодня по полуночи въ три четверти перваго часа.

„Его Императорско-Королевское Апостольское Величество царствующій нынѣ надъ нами Всемилостивѣйшій Монархъ Фердинандъ I-й, благоволилъ послѣ сего печальнаго происшествія издать слѣдующіе рескрипты:

Первому Оберъ-Гофмейстеру, Князю Коллоредо.

„Любезный Князь Коллоредо! Всемогущему Богу благоугодно было воззвать отъ сей плачевной, юдоли Его Величество Пресвѣтѣйшаго Императора и Короля, почтеннаго и возлюбленнаго Родителя Моего. Съ чувствомъ живѣйшей скорби о потерѣ усопшаго, коего мудрость ограждала среди временныхъ обуреваній щастіе народовъ, коего справедливость была твердою подпорою правъ каждаго и крѣпкимъ щитомъ противу своевольтва, коего добродѣтели останутся навсегда примѣромъ, довершаю Я высокое назначеніе, шествовать далѣе по пути Мнѣ Имѣ указанному, коему Онъ непреложно слѣдовалъ. Вступаю на наслѣдственный престолъ съ твердымъ намѣреніемъ, стараться всѣми силами, уповаю съ благоговѣніемъ на Бога, и сохраняя образъ мыслей Родителя Моего, споспѣшествовать законными средствами щастію и благосостоянію Моихъ народовъ. Призываю всѣхъ Членовъ Придворныхъ и Государственныхъ Судилищъ, коихъ безъ изытія симъ утверждаю въ мѣстахъ, должностяхъ и чинахъ, чтобы они по обязанности своей содѣйствовали Мнѣ въ сихъ моихъ усилахъ и сообразно присягѣ, отъ торжественнаго возобновленія коей ихъ увольняю, добросовѣстно и по законамъ посвящали себя своему назначенію. Вы тотчасъ займетесь, Князь, тѣмъ, что принадлежитъ къ Вашему званію. О содержаніи сего Моего рескрипта немедленно увѣдомьте весь Придворный Штабъ, Придворную Управу, Гвардію, Канцелярію Орденовъ и Придворные Магистраты, дабы каждый по вѣдомству своему сдѣлалъ нужные распоряженія, а въ случаѣ надобности обратился бы ко Мнѣ. Особенно же предпишете, Придворнымъ Канцеляріямъ, дабы они немедленно приступили къ совершенію поминновенія по усопшемъ Родителѣ Моемъ и къ прекращенію всѣхъ забавъ, несовѣстныхъ съ общою скорбію и это во всѣхъ провинціяхъ. Въ Вѣнѣ, 2-го Марта 1835. Фердинандъ.“

Канцлеру Дома, Двора и Государства Князю Меттерниху.

„Любезный Князь Меттерних! Сообщаю Вамъ въ приложеніи копію рескрипта, писаннаго Мною къ первому Оберъ-Гофмейстеру. Будучи слишкомъ еще занятъ несчастнымъ происшествіемъ, погружившимъ всѣхъ насъ, а особливо Меня, въ величайшую горестъ, ограничиваюсь въ настоящій часъ тѣмъ, что удостоверяю Васъ, въ совершенномъ признаніи Моемъ, заслугъ Вашихъ, оказанныхъ Достоинному Родителю Моему, Дому Моему и Государству, и въ благосклонности Моей и милости, призывая Васъ къ дальнѣйшему тѣмъ же способомъ служенію и поручая Вамъ, объявить всѣмъ безъ изытія подвѣдомственнымъ Вамъ внутри и внѣ Государства чиновникамъ, Мое утвержденіе ихъ мѣстъ, должностей и чиновъ, присовокупивъ, что совершенно уповаю на ихъ добросовѣстность и вѣрность, съ какими они по существующимъ законамъ постоянно исполнять будутъ свои обязанности, увольняю ихъ отъ торжественнаго возобновленія данной присяги. Поручаю Вамъ прежде всего учинить надлежащія распоряженія относительно новаго титула и герба и дать на сей конецъ Придворной Палатѣ, Монетному Двору и Горному вѣдомству о перемѣнѣ штемпеля, а также всему Штабу, Придворнымъ Магистратамъ и всѣмъ до кого сіе надлежитъ, о перемѣнѣ казенныхъ печатей нужнымъ предписанія. Въ Вѣнѣ, 2-го Марта 1835. Фердинандъ.“

Министру Государства и Конференціи, Графу Колловрату.

„Любезный Графъ Колловрат! Сообщаю Вамъ въ приложеніи копію рескрипта, писаннаго Мною къ первому Оберъ-Гофмейстеру. Будучи слишкомъ еще занятъ несчастнымъ происшествіемъ, погружившимъ всѣхъ насъ, а особливо Меня въ величайшую горестъ, ограничиваюсь въ настоящій часъ тѣмъ, что удостоверяю Васъ въ совершенномъ Моемъ признаніи заслугъ Вашихъ, оказанныхъ Достоинному Моему Родителю, Моему Дому и Государству, и въ благосклонности Моей и милости, призывая Васъ къ дальнѣйшему тѣмъ же способомъ служенію и поручая Вамъ объявить, всѣмъ Членамъ Государственного Моего Совѣта и Конференціи утвержденіе въ ихъ должностяхъ, присовокупивъ, что Я совершенно уповаю на ихъ добросовѣстную помощь въ тру-

нашего наѣтаскавшаго Монарха. Закончилъ życie dziś o 3-ch kwadransach na iszâ z północy.

„Jego Cesar. Król. Apostolska Mość Ferdynand I, najtąskawszy nasz Panujący teraz Monarcha, raczył po tym smutnym wypadku wydać następujące reskrypta:

Do Pierwszego Wielkiego Ochmistrza Dworu, Xiecia Collaredo.

„Kochany Xiaże Collaredo! Podobalo się Wszechmocnemu Bogu powołać z tego ziemskiego padolu Najjaśniejszego Cesarza i Króla Jmci, Mojego szanownego i kochanego Ojca. Z uczuciem najmocniejszego smutku ze straty dostojnego nieboszczyka, którego mądrość stale zabezpieczała szczęście ludów jego wśród burz czasowych, którego sprawiedliwość była dzielną opieką dla praw każdego i mocną tarczą przeciw wszelkiej samowolności, a którego cnoty służyły za wzór po wszystkie czasy, dopełniając wysokiego powołania, abym dalej postępował torem, który mi on wskazał, i którego się tak nie zmiennie trzymał. Wstępuję na sukcesywny Tron z mocnym postanowieniem, abym wierny sposobowi myślenia Ojca Mego, równie jak on, w pobożnej ufnosci w Bogu, szczęście i pomyślność moich ludów drogą prawną uczynił celem wszystkich moich starań i usiłowań. Wzywam wszystkich członków mojej administracyi dworskiej i krajowej, których niniejszem bez wyjątku potwierdzam na posadach, urządach i dostojnościach, aby według obowiązku swego pomagali mi w moich usiłowaniach, i stosownie do swojej przysięgi, od której uroczystego ponowienia ich uwalniam, sumiennie i gorliwie, podług istniejących przepisów, poświęcali się swemu przeznaczeniu. Przedsiewzieź WPan natychmiast to, co należy do urzędu jego; o treści tego mojego pisma uwiadomisz niezwłocznie wszystkie Sztaby Dworskie, Urzędy Dworskie, gwardye, Kancellarye orderów i magistratury Dworskie, aby każdy w swoim zakresie wydał potrzebne rozporządzenia, lub w razie potrzeby, do Mnie się w tej mierze odwołał. W szczególności zaś, polecisz WPan Kancellaryom dworskim, aby bez zwłoki użyły przyzwoitych środków dla odprawienia exekwii i modlitw żałobnych za zmarłego Ojca Mego, i dla wstrzymania wszelkich zabaw, niezgodnych z powszechną żałobą, a to we wszystkich prowincjach. W Wiedniu dnia 2 Marca 1835 roku. Ferdynand.“

Do Kanclerza Domu, Dworu i Stanu, Xiecia Metternicha.

„Kochany Xiaże Metternich! W załączeniu udzielam WPanu kopią mego pisma, wydanego do pierwszego Wielkiego Ochmistrza Dworu. Zbyt jeszcze przejęty nieszczęśliwym wypadkiem, który nas wszystkich smutkiem, a Mnie szczególnie największą boleścią nappełnił, przestaję w obecnej chwili na tѣm, iż zapewnia WPana o zupełnym moim uznaniu jego zasług dla dostojnego Ojca mego, domu mego i kraju, tudzież o mojej przychylności i łasce, wzywając WPana do dalszego w podobnym sposobie zajmowania się usługami, i polecając WPanu, abyś wszystkim podwładnym urzędnikom w kraju i zagranicą, bez wyjątku, oświadczył moje potwierdzenie ich posad, urzędów i dostojności z dodatkiem, iż zaufany w ich sumiennosci i wierności, z jakimi obowiązki swoje według istniejących przepisów ciągle pełnić będą, uwalniam ich od uroczystego ponowienia wykonanej przysięgi. Zwracam oraz uwagę WPana na wydanie stosownych rozporządzeń, dotyczących się nowego tytułu i herbu, w którym to względzie wydasz WPan potrzebne rozporządzenia Kamerze nadwornej, Mennicy i Górnicztwu dla odmiany stempla, oraz wszystkim sztabom i magistraturom dworskim, i do kogo należy, dla odmiany pieczęci urzędowych. W Wiedniu dnia 2 Marca 1835.

Ferdynand.“

Do Ministra Stanu i Konferencyi Hrabiego Kollowrat.

„Kochany Hrabio Kollowrat! W załączeniu udzielam WPanu kopią mego pisma, wydanego do pierwszego Wielkiego Ochmistrza Dworu. Zbyt jeszcze przejęty nieszczęśliwym wypadkiem, który nas wszystkich smutkiem, a mnie szczególnie największą boleścią nappełnił, przestaję w obecnej chwili na tѣm, iż zapewnia WPana o zupełnym moim uznaniu jego zasług dla dostojnego Ojca mego, domu mego i kraju, tudzież o mojej przychylności i łasce, wzywając WPana do dalszego w podobnym sposobie zajmowania się usługami, i polecając WPanu, abyś wszystkim Członkom mojej Rady Stanu i Konferencyi oświadczył potwierdzenie ich urzędów z dodatkiem, iż zupełnie zaufany w sumiennosci ich pomocy w moim trudnym powołaniu, i w doświadczoney ich wierności, uwalniam ich od u-

дномъ Моемъ званіи и на испытанную ихъ вѣрность, увольняю ихъ отъ торжественнаго возобновленія данной присяги. Всѣхъ безъ изыятія особъ Государственнаго Совѣта утверждаю Я въ занимаемыхъ ими должностяхъ и увольняю отъ торжественнаго возобновленія присяги, въ томъ убѣжденіи, что они столь же вѣрно и усердно, какъ и прежде, будутъ управлять клятвенно принятыя на себя обязанности. Въ Вѣнѣ, 2-го Марта 1835. *Фердинандъ.*

Генералу отъ Кавалеріи и Президенту Придворнаго Совѣта, Графу Гардеггу.

„Любезный Графъ Гардеггъ! Сообщаю Вамъ въ приложеніи копію рескрипта, писаннаго Мною къ первому Оберъ-Готмейстеру, коего содержаніе имъ же объявлено будетъ относительно Членовъ Военной Администраціи, обыкновенною дорогою; нынѣ же воля Наша есть, дабы Вы немедленно огласили вѣрно Нашему войску о утратѣ имъ понесенной. Всему Генералитету, всѣмъ Полковникамъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ, также всѣмъ людямъ военнымъ напоминаю о долге присяги и надѣюсь, что сообразно оной Начальники всѣхъ степеней не прѣстанутъ вѣрно исполнять свои обязанности въ занимаемой ими степени и должностяхъ и по законамъ военнымъ командовать вѣренными имъ частями войска. Войско Мое оказывало во всякое время и при всякомъ случаѣ соблюденіе строгаго порядка и повиновенія, непоколебимой вѣрности и похвальнаго мужества; надѣюсь, что всегда найду сѣи качества въ рядахъ его. Въ Вѣнѣ, 2-го Марта 1835. *Фердинандъ.*“

(D. P.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 3-го Марта.

Придворная газета доноситъ о возведеніи Сира Ч. М. Суттона въ Перы съ титуломъ Вице-Графа Кантербури и Барона Беттесфорда.

— Съ возведеніемъ Сира Ч. М. Суттона въ Перы осталось въ Парламентѣ вакантное мѣсто Представителя Кембриджскаго Университета. Всѣ думаютъ, что сіе мѣсто займетъ Г. С. Е. Лавъ, Лондонскій Рекордеръ.

— Г-нъ Дургамъ, не выздоровѣвъ совершенно, хотѣлъ быть въ Верхнемъ Парламентѣ во время сужденій объ адресѣ: но сіе возобновило въ немъ вредныя припадки. — Марграфъ Веллеслей совсѣмъ выздоровѣлъ.

4-го Марта.

Вчера у Короля въ Ст. Джемскомъ Дворцѣ былъ обѣдъ, на который приглашены были: Ландграфиня Гессенъ-Голбургская, Баронша Штейнъ, Княгиня Августа, Принцъ Георгъ Кембриджскій, Баронша Шиммельпенингъ и Баронша Гагернъ, Князь Дорсетъ, Графы Вильтонъ, Говъ и Броуновъ, Епископъ Ворчестерскій, Лордъ Варнклиффъ и другія знаменитыя особы.

— Королева посѣщала вчера Княгиню Кентъ и Княжну Викторію, а потомъ Княгиню Глoucesterъ.

— Придворная газета доноситъ о наименованіи Сира Говарда Деллаха Лордомъ Великимъ Коммиссаромъ Ионическихъ острововъ.

— Standard снова съ величайшимъ увѣреніемъ опровергаетъ вѣсть, будто бы Князь Беллингтонъ уклоняется отъ Министерства.

6-го Марта.

Вчера въ день рожденія Королевы (собственно 13-го Августа) былъ въ Ст. Джемскомъ Дворцѣ большой съѣздъ, и блистательное и многочисленное собраніе въ покояхъ Ея Величества Королевы. Погода постоянно прекрасная привлекла ко Дворцу множество зрителей смотрѣть на подъѣзжающіе великолѣпные экипажи, отъ 2-го часа до 4-го. Иностранцы были въ торжественныхъ нарядахъ. Пышностію отличались экипажи дипломатическаго корпуса, изъ коихъ превосходнѣе всѣхъ былъ экипажъ Посланника Россійскаго. Courier заключаетъ по сему поводу описаніе нарядовъ Королевы, Ландграфини Гессенъ-Голбургской, Княгини Кентъ, Княжны Викторіи, Княгини Нортумберландъ, Гордонъ и Ст. Албанъ, Маркизъ Девонширъ и Лондондерри, Графиня Броуновъ, Куперъ и Корнуоллисъ, Леди Лимондъ, Супруги Роберта Пилъ и Ролле, Мистриссъ Аберкромби и Г. Дассондъ, Миссъ Г. Аддингтонъ, Кеніонъ, А. Аббатъ, Питтъ и Грантъ. Вечеру былъ во Дворцѣ большой обѣдъ и концертъ. Въ обоихъ Парламентахъ присутствія не было. Сегодня ихъ Величества выѣхали въ Виндзоръ.

— Лордъ Ковлей сегодня выѣдетъ въ Парижъ, для исправленія вѣреннаго ему посольства.

— Князь Ньюкастль имѣлъ на дняхъ у Короля аудіенцію. Globe того мнѣнія, что Князь думаетъ войти въ администрацію. (A.P.S.Z.)

роczystego ponowienia wykonanej przysięgi. Wszystkie osoby Rady Stanu potwierdzam bez wyjątku na piastowanych urządach i uwalniam od uroczystego ponowienia przysięgi, w tém przekonaniu, iż równie, jak dawniej, wiernie i gorliwie pełnić będą zaprzysiężone swoje obowiązki. W Wiedniu, 2 Marca 1835.

Ferdynand.

Do Jenerała Jazdy i Prezesa Nadworney Rady Wojenney Hrabiego Hardegg.

„Kochany Hrabio Hardegg! W załączeniu udzielam W Panu kopię Mego pisma, wydanego do pierwszego Wielkiego Ochmistrza Dworu, którego treść tenże oświadczy W Panu zwyczajną drogą, względem Członków Administracyi wojenney; lecz oraz jest wolą naszą, abyś W Panu niezwłocznie ogłosił wiernemu mojemu woysku wielką stratę, jaką poniosło. Cały Jenerality, wszystkim Półkownikom, Sztabom i Ober-Oficerom, tudzież wszystkim ludziom woyska Mojego, przypominam zaprzysiężoną ich powinność, i spodziewam się, iż, stosownie do niej, dowódcy wszelkich stopni nie przestaną pełnić wiernie swoich obowiązków podług piastowanych stopni i urzędów, i według przepisów służbowych przodków powierzonym im oddziałom woyska. Woysko moje okazało w każdym czasie i w każdej sposobności cnoty ściśłego porządku i karności, niezachwianej wierności i chwalebnej waleczności; spodziewam się znaleźć zawsze przymioty te w jego szeregach. W Wiedniu, 2 Marca 1835. *Ferdynand.*“ (Dz. P.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 3 Marca.

Gazeta nadworna donosi o wyniesieniu Sir Ch. M. Sutton na Para, z tytułem Wice-Hrabiego Canterbury i Barona Boettesford.

— Przez wyniesienie Sir C. M. Sutton na Para, w Parlamencie opróżnione zostało miejsce Reprezentanta Uniwersytetu Cambridgeńskiego. Powszechnie rozumieją, że to miejsce zajmie P. C. E. Law, Recorder Londynu.

— P. Durham, nie zupełnie wyzdrowiawszy, chciał byż jednak na rozprawach w Izbie Wyższej nad adresem; ale to zrządziło dla niego bardzo szkodliwą recydywę. Margrabia Wellesley zupełnie wyzdrowiał.

Dnia 4.

Wczora u Króla w pałacu St. James był obiad, na który zaproszeni byli: Landgrafini Hessen-Homburg, Baronowa Stein, Xiężna Augusta, Xiążę Jerzy Cambridge, Baronowa Schimmelpenninck i Baronowa Gager, Xiążę Dorset, Hrabowie Wilton, Howe i Brownlow, Biskup Worcester, Lord Warncliffe i inne znakomitsze osoby.

— Królowa odwiedziła wczora Xiężnę Kent i Xiężniczkę Wiktoryę, a potem Xiężnę Gloucester.

— Gazeta dworu donosi o mianowaniu Jenerała Majora Sir Howard Douglas na Lorda Wielkiego Kommissarza wysp Jońskich.

— Standard znowu z największą pewnością zaprzecza pogłosce, że Xiążę Wellington usuwa się z Ministerium.

Dnia 6.

Wczora, jako w dzień na uroczystość narodzin Królowey (właściwie 13 Sierpnia przypadających) przeznaczony, był wielki zjazd do pałacu St. James, i zgromadzenie na pokojach u Jej Królewskiej Mości było nader liczne i świetne. Pogoda, całę piękna, ściągnęła mnóstwo widzów przed pałacem dla przypatrywania się wspaniałemu widowisku przybywających pojazdów, trwającemu od godziny iszey do trzeciej. Posłowie cudzoziemscy, Ministrowie gabinetowi i Wielcy Urzędnicy byli w ubiorach galowych. Świetnością odznaczali się pojazdy Ciąła dyplomatycznego, a pomiędzy niemi pierwszeństwo trzymał pojazd Pości Rossyjskiego. Courier zawiera oписаніе ubiorów z tей okoliczności, jakie miały na sobie Królowa, Landgrafini Hessen-Homburg, Xiężna Kent, Xiężniczka Wiktorya, Xiężne Northumberland, Gordon i St Alban, Markizowe Devonshire i Londonderry, Hrabinie Brownlow, Cowper i Cornwallii, Lady Limond, Robertowa Peel i Rolle, Mistrzysy Abercromby i G. Dawson i Missy H. Addington, Kenyon, A. Abbat, Pitt i Grant. Wieczorem był wielki obiad i koncert w pałacu. Obie Izby świątkowały. Dzisiaj NN. Państwo wyjechali do Windsor.

— Lord Cowley dziś ma wyjechać do Paryża, dla sprawowania tam powierzonego sobie Poselstwa.

— Xiążę Newcastle miał temi dniami audyencyę u Króla; Globe tego jest zdania, że Xiążę zamysła weyść do Administracyi. (A.P.S.Z.)

ФРАНЦІЯ.

Прусская Государственная Газета 12-го Марта въ 4 часа по полудни сообщила извѣстіе изъ Берлина сими словами: „По донесенію изъ Парижа, доставленному сюда чрезъ Страсбургъ, куда оно дошло чрезъ телеграфъ, Французское Министерство составлено слѣдующимъ образомъ: Маршалъ *Султъ*, Президентомъ Совѣта Министровъ и Министромъ Военнымъ, Графъ *Моле* Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ, Баронъ *Барантъ* Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ, Г-нъ *Кальмонъ*, Министромъ Финансовъ, Г-нъ *Пеле* (изъ Лозерскаго Департамента), Министромъ Народнаго Просвѣщенія. И такъ изъ прежнихъ Министровъ остались только Великій Хранитель Печати Г-нъ *Персиль*, и Министръ Морской Адмиралъ *Дюперре*.“

Парижъ, 2-го Марта.

Министерское междуцарствіе не оказало на забавы карнавала ни малѣйшаго вліянія. Прошедшую ночь было 45 маскерованныхъ баловъ. Концерты теперь въ большой силѣ. Почти не бываетъ ни одного вечера съ танцами, который бы не начинался Концертомъ.

— Въ Префектурахъ произойдутъ большія перемѣны, которые только замедлены по причинѣ перелома въ Министерствахъ.

— Генераль *Демисель*, отозванный отъ управленія дивизіею въ Оранъ, прибылъ 24-го Марта въ Марсель. Множество теперь расходится вѣстей и догадокъ о его отозваніи.

4-го Марта.

Вчерашнюю ночь прибылъ Маршалъ *Султъ*. Вчера около полудня ѣздила онъ къ Королю, куда также скоро потомъ прибыли: Гг. *Себастьяни*, *Риньи*, *Гиллемино* и *Персиль*. Принцъ Орлеанскій находился при семь совѣщаніи, нѣсколько часовъ продолжавшемся.

— По письмамъ съ границъ Испанскихъ увѣдомляютъ, что Патеръ *Мерино* съ довольно сильною кавалеріею разбѣжаетъ по Кастиліи и отбираетъ по небольшимъ мѣстечкамъ у Урбановъ оружіе.

— Король принималъ вчера Принца Павла Виртембергскаго.

5-го Марта.

Нынѣшній *Мониторъ* заключаетъ вмѣстѣ съ подробнымъ объясненіемъ причинъ, Королевское опредѣленіе, состоявшееся вчерашняго числа, силою коего сочиненіе Епископа Муленскаго къ Королю о управленіи Семинаріи, какъ явное злоупотребленіе духовной власти, конфисковано.

— Новый Турецкій Посоль при Лондонскомъ Дворѣ *Нури-Эффенди*, вчера по полудни сюда прибылъ.

— Маршалъ *Султъ* и Графъ *Себастьяни*, сегодня предъ полуднемъ имѣли у Короля аудіенцію, не разомъ, но порознь. (A.P.S.Z.)

О Г И Н Д І Я.

Въ Англійскихъ Остѣиндскихъ газетахъ помѣщены слѣдующія свѣдѣнія о нынѣшнемъ положеніи Остѣиндіи. Увѣренность природныхъ жителей въ прочности Англійскаго владычества въ Индіи никогда еще не была такъ тверда, какъ въ настоящее время, и это болѣе всего доказывается общимъ стремленіемъ къ изученію Англійскаго языка. Большая часть туземныхъ Князей начали учреждать Англійскія училища для дѣтей тамошнихъ дворянъ, а Одскій Король объявилъ, что намѣренъ основать Академію для Магометанскаго дворянства, въ коей будутъ обучать Англійскому языку и Европейскимъ Наукамъ. Впрочемъ эта меда къ просвѣщенію не ограничивается однимъ высшимъ классомъ; на рынкахъ внутреннихъ провинцій продаются также Англійскія грамматики и другія учебныя книги, которыя жадно покупаются народомъ. Англійскій языкъ замѣнитъ скоро въ большей части Индіи Персидскій и содѣлается языкомъ Дипломатическимъ и ученымъ. Главное Начальство Агрскаго Президентства разослало по всѣмъ своимъ судамъ циркулярныя предложенія съ требованіемъ мнѣній, касательно введенія Англійскаго языка въ судопроизводство; онъ не изгонитъ природныхъ нарѣчій, а будетъ только употребляемъ вмѣсто Персидскаго, который нынѣ есть общій языкъ въ Индіи. При семь случаяхъ Англичане сдѣлаютъ тоже, что прежде ихъ сдѣлано было Монголами, съ тою только разницею, что Магометане составляли значительную часть народонаселенія, тогда какъ Англичане образуютъ самую незамѣтную часть оного. Посольство Рамъ-Могуль-Роя въ Лондонъ также начинаетъ приносить плоды свои, и нынѣ каждый, недовольный мѣстнымъ Начальствомъ, обращаетъ взоры къ Англіи. Сверженная въ прошломъ году съ Престола (пріемышемъ своимъ) вдова Синдіи, рѣшилась отправить Уполномоченнаго въ

F R A N C Y A.

Gazeta Pruska Stanu, z Berlina, dnia 12 Marca, o godzinie 4tej z południa, umieściła doniesienie w tych słowach: „Podług wiadomości z Paryża, otrzymaney tu przez Strażburg, dokąd przez telegraf przysłała, Ministerjum Francuzkie w sposób następujący złożone zostało: Marszałek *Soult*, Prezydentem Rady Ministrów i Ministrem wojny — Hrabia *Molé*, Ministrem stosunków zewnetrznych — Baron *Barante*, Ministrem spraw wewnetrznych — P. *Calmon*, Ministrem skarbu — P. *Pelet* (z Departamentu Lozère) Ministrem Publicznego Oświecenia. — A tak z dotychczasowych Ministrów tylko Wielki Strażnik Pieczęci, Pan *Persil*, i Minister morski, Admirał *Duperré*, na dawniejszych zostali posadach.“

Dnia 2 Marca.

Ministeryalne bezkrólewie najmnieyszego nie okazało wpływu na zabawy karnawałowe. Przeszłej nocy było 45 balów maskowych. Koncerta teraz powszechnie prym biorą. Żadnego prawie nie ma wieczora z tańcami, żeby się nie zaczynał od posiedzenia koncertowego.

— W Prefekturach mają zayśdź wielkie odmiany, które tylko chwilą przesilenia się Ministeryalnego odwleczone zostały.

— Jenerał *Desmichels*, z dowództwa dywizyi w Oranie odwołany, 24go lutego do Marsylii przybył. Mnóstwo teraz rozchodzi się wieści i domysłów o przyczynie jego odwołania.

Dnia 4.

Marszałek *Soult* nocy zawczorayszey przybył. Wczora około południa udał się do Króla, dokąd rychło potem przybyli PP. *Sebastiani*, *Rigny*, *Guilleminot* i *Persil*. Xiążę Orleński obecnym był tej kilkogodzinney konferencyi.

— W listach od granic hiszpańskich donoszą, że Proboszcz *Merino* z dosyć mocną jazdą po Kastylii chodzi i po mnieyszych miasteczkach Urbanom broń odbiera.

— Król przyymował wczora Xięcia Pawła Wirtemberskiego.

Dnia 5.

Minitor dzisiejszy zawiera, z obszerném wyłożeniem pobudek, postanowienie Królewskie z dnia wczorayszego, mocą którego pismo Biskupa Mulińskiego (*Moulins*) do Króla, względem zarządu Seminariow, jako gwałtownego nadużycia władzy duchowney, zostało skonfiskowane.

— Nowy Posel Tarecki przy Dworze Londyńskim, *Nury Effendi*, wczora tu po południu przybył.

— Marszałek *Soult* i Hrabia *Sebastiani*, dziś przed południem mieli u Króla posłuchania, nie razem, lecz w różnych godzinach. (A.P.S.Z.)

INDYE WSCHODNIE.

W Angielskich Wschodnio-Indyjskich gazetach umieszczone są następujące wiadomości o teraźniejszym stanie Indyi-Wschodnich. Przekonanie rodowitych tam mieszkańców, o trwałości Angielskiego panowania w Indyach, nigdy jeszcze nie było tak mocne, jak teraz, a co naywięcej dowodzi się powszechném staraniem uczenia się języka angielskiego. Wielka część Xiążąt tamtejszych zaczęli fundować angielskie szkoły dla dzieci tameczney szlachty, a Król Odski oświadczył, iż myśli założyć Akademią dla szlachty Mahometaniskiej, w którejby uczono języka angielskiego i umiętności europejskich. Zresztą dążenie to do oświecenia nie ogranicza się do wyższej tylko klasy; na rynkach w prowincyach wewnetrznych sprzedają także angielskie grammatyki i inne szkolne książki, które lud z chęciwością rozkupuje. Język angielski zastąpi nie długo w większej części Indyi język perski i stanie się językiem dyplomatycznym i uczonym. Główna Zwierzchność Prezydencyi Agrskiej rozesała do wszystkich sądownictw okolicznych zapytując o zdanie, względem wprowadzenia języka angielskiego dla odbywania sądownictw; nie wypędzi on krajowych dyalektów, lecz będzie tylko używanym zamiast perskiego, który teraz jest powszechnym językiem w Indyach. W tém zdarzeniu Anglicy robią toż samo, co pierwey od nich zrobili Mongołowie, z tą tylko różnicą, że Mahometanie stanowili znakomitą część ludności, gdy teraz Anglicy ukształcają część jej, dostrzegając się niedającą. Poselstwo Ram-Mohun-Roya do Londynu owoce swe przynosić także zaczyna, i teraz każdy, z mieyscowey Zwierzchności niezadowolony, zwraca oczy ku Anglii. Zrzucona w roku zeszłym z tronu (przez swego wychowanka) wdowa Sindii umyśliła wysłać pełnomocnika do Londynu, dla podania do Rady Tayney skargi na Jenerałnego Gubernatora, i bardzo łatwo zdarzyć się może,

Лондонъ, для принесенія въ Тайномъ Совѣтѣ жалобъ на Генералъ-Губернатора, и весьма легко можетъ случиться, что нынѣшнее положеніе Гваліора, подъ скиптромъ похитителя, заставитъ Британское Правительство обратить вниманіе на ея просьбу. Возмущенія въ сей несчастной области не прекращаются, и предъ отходомъ послѣдней почты, Раджа былъ вынужденъ просить Компанію о присылкѣ ему Британскихъ Офицеровъ для начальствованія надъ войскомъ, которое самъ онъ не можетъ удержать въ должномъ повиновеніи. Раджа Бенаресскій намѣренъ также отправить уполномоченнаго въ Лондонъ съ жалобою на введенный Компаніею способъ сбора податей въ его наслѣдственныхъ владѣніяхъ. Умноженіе подобнаго рода жалобъ вынудило Короля назначить нѣсколько новыхъ Членовъ Тайнаго Совѣта по Индійскимъ дѣламъ. Въ Лондонѣ ожидаютъ также Посольства отъ *Рунджитъ-Синга*, подъ предлогомъ принесенія благодарности Королю за присланныхъ Его Величествомъ лошадей, но вѣроятно съ какою либо тайною политическою цѣлію. Посланникъ *Гуджуръ-Сингъ*, избранъ изъ числа главнѣйшихъ Сано-вниковъ и везетъ съ собою множество подарковъ. Ему также дана инструкція вести себя сколь можно привѣтливѣе и приличнѣе. Компанія въ послѣднее время пріобрѣла большое уваженіе между туземными жителями поступкомъ, который бы у насъ въ Европѣ показался весьма простымъ. Въ 1819 году она свергла съ престола Раджу Кучскаго (страна лежащая между Гузуратомъ и Синдомъ) внапшаго въ сумасшествіе, и принявъ попечительство надъ трехлѣтнимъ ея сыномъ, управляетъ съ тѣхъ поръ его владѣніями. Въ прошломъ Юлѣ мѣсяцъ молодой Принцъ достигъ совершеннолѣтія и Компанія торжественно возвратила ему наслѣдіе его отцевъ. Восшествіе на престолъ Раджи бываетъ обыкновенно въ Индіи поводомъ къ истребованію въ пользу его отъ подданныхъ различныхъ драгоценностей, въ видѣ приношеній; но юный Кучскій владѣтель, получившій уже полувосточное образованіе, объявилъ, что онъ ни отъ кого не приметъ ни какихъ даровъ, кромѣ кокосовыхъ орѣховъ. Въ слѣдствіе такового объявленія, весь дворъ его дворца былъ заваленъ грудами сихъ орѣховъ.

— Финансы Компаніи находятся въ хорошемъ положеніи. Президентство Бомбайское, никогда не покрывавшее издержекъ, на его управленіе употребляемыхъ, нынѣ примѣтно поправляется. Открытіе торговли по рѣкѣ Инду должно еще болѣе улучшить состояніе всего Малабарскаго берега. (Снб. В.)

ПЕРСІЯ.

Газета *the Times*, перепечатавъ статью изъ С. Петербургскихъ журналовъ, объ окончательномъ утвержденіи наслѣдства Персидскаго Престола, изясняетъ слѣдующимъ образомъ причины столь быстраго и полнаго торжества *Мохаммеда-Мирзы*.

Переія до сего времени была родъ Государства феодальнаго, имѣвшаго столько же Государей, сколько областныхъ правителей. Не смотря на сіе, покойный Шахъ успѣлъ заставить почитать свою власть, не заботясь впрочемъ о кровавыхъ расприхъ, кои могли возникнуть между Правителями провинцій. Между сими послѣдними ни одинъ не владѣлъ столь хорошо устроеннымъ и готовымъ къ походу войскомъ, какъ Правитель Адербиджана (*Мохаммедъ-Шахъ*). Войско сіе, хотя и слабое числомъ, и для глазъ привыкшихъ видѣть регулярныя войска Европы, представлявшее скопище не дисциплированной вольницы, пользовалось однако же большою славою и имѣло значительное преимущество предъ прочими войсками провинцій тѣмъ, что было приучено къ походу.

По счастью, войско сіе находилось въ соединеніи въ ту самую минуту, когда помощь его была всего нужнѣе; къ тому же оно имѣло въ рядахъ своихъ большое число Англійскихъ Офицеровъ. Благодаря симъ обстоятельствамъ, *Мохаммедъ-Шахъ* могъ ити противу столицы съ быстротою, не имѣвшею доселѣ примѣра въ Персидской Исторіи.

Съ другой стороны *Зилли Султанъ*, имѣвшій въ рукахъ своихъ сокровища покойнаго Шаха и поддерживаемый почти всеми своими братьями, содѣйствовалъ болѣе успѣху племянника, чѣмъ своему собственному. Но безъ могущественнаго вліянія Посланниковъ Россійскаго и Англійскаго, на успѣшный ходъ дѣлъ *Мохаммеда-Мирзы*, кто могъ ручаться, что въ рядахъ *Зилли Султана* не сыскался бы человекъ съ талантомъ, который съумѣлъ бы воспользоваться преимуществами, находившимися подъ его рукою? Но если уже разъ уничтожено сомнѣніе въ расположеніи Россіи и Англіи подать помощь *Мохаммеду-Мирзѣ*, то сей послѣдній долженъ

же станъ тѣрзѣнѣе *Gualiora*, подъ бертемъ призыва-сщителя, склонитъ Рząd Британіи до звороченія uwagi на jej просьbę. Buntу w nieszczęśliwej tej prowincyi nie ustają, i przed wyysciem ostatniej poczty, Radża przymuszonym był prosić Kompanii o przyślanie mu oficerów angielskich dla dowodzenia woysku, którego sam on nie może utrzymać w powinney uległości. Radża Benareski także zamysła wysłać Pełnomocnika do Londynu, ze skargą na zaprowadzony przez Kompanią sposob wybierania podatku w dziedzicznych jego państwach. Mnożenie się takiego rodzaju skarg zmusiło Króla wyznaczyć kilku nowych Członków Rady Tayney do spraw Indyjskich. W Londynie oczekują także Poselstwa od *Rundžit-Singa* pod pozorem złożenia podziękowania Królowi za przysłane przez Jego Królewską Mość konie, ale zapewne w tajemnym jakim politycznym celu. Na Posła wybrany został z przedniejszych Dostojników *Hundžur-Sing* i wiezie z sobą mnóstwo podarków. Dana mu także instrukcja, ażeby się zachował, jak tylko można, najgrzeczniej i najprzystojniej. Kompania w ostatnich czasach zjednała wielkie sobie poważenie pomiędzy krajowcami przez postępek, któryby się u nas w Europie wydał bardzo prostym. W 1819 roku zrzuciła Kompania z tronu Radżę Kuczkiego (Kraj leżący między Guzaratą i Sindi) który wpadł w помешаніе, i wzięwszy w opiekę trzyletniego jego syna, zarządzała oddać jego państwami. W przeszłym lipcu młody Xiążę doszedł pełnoletności i Kompania uroczyscie oddała mu dziedzictwo przodków. Wstąpienie na tron Radży w Indyach bywa zazwyczaj powodem do wymożenia dlań od poddanych różnych drogiej rzeczy w ofierze; ale młody władca Kuczkі, który wzięt już wpół europejskie wychowanie, oświadczył, że od nikogo żadnych nie przyjmie darow, prócz kokosowych orzechów. Skutkiem tego obwieszczenia, cały dziedziniec jego pałacu zarzucony był kupami tych orzechów.

— Finanse Kompanii w dobrym są stanie. Prezydencya Bombayska, której nigdy nie wystarczało na wydatki jej zarządow, teraz widocznie się poprawia. Otworzenie handlu rzeką Indus, więcej jeszcze powinno poprawić stan całego pobrzeża Malabarskiego. (G. S. P.)

ПЕРСІЯ.

Gazeta *the Times*, przedrukowawszy artykuł z dzienników Sankt-Petersburskich, o zupełnem ustaleniu następstwa Tronu Perskiego, następującym opisuje sposobem przyczyny tak szybkiego i zupełnego tryumfu *Mohammeda-Mirzy*.

Persya dotąd była pewnym gatunkiem Państwa Feudalnego, które miało tyle Monarchów, ile rządów prowincyi. Pomimo to, zmarły Szach umiał skłonić do szanowania swej władzy, nie troszcząc się bynajmniej o krwawe kłótnie, pomiędzy rządcami prowincyi wyniknąć mogące. Pomiedzy tymi ostatnimi żaden nie miał tak dobrze urządzonego i do wypraw gotowego woyska, jak Rządca Aderbiżanu (*Mohammed-Szach*). Woysko to, chociaż nieliczne, a dla oczu, nawykłych patrzeć na regularne woyska Europy, wystawujące tłuszcę bezkarney chłafastry, miało jednakże wielką sławę i znaczącą przewagę nad woyskami innych prowincyi przez to, że było do wypraw nawykłe.

Szczęściem, woysko to było zjednoczone w tej właśnie chwili, kiedy pomoc jego była najpotrzebniejszą, i miało w szeregach swoich wielką liczbę oficerów angielskich. Wdzięczny tym okolicznościom, *Mohammed-Szach*, mógł pójść przeciwko stolicy z szybkością, niemającą dotąd przykładu w dziejach Persyi.

Z drugiej strony *Zilli Sułtan*, mając w ręku swym skarby zmarłego Szacha, i wspierany przez wszystkich braci swoich, więcej dopomógł synowcowi swemu, niż samemu sobie. Ale, bez potężnego wpływu Posłów Rossyjskiego i Angielskiego, na pomyslny obrót działań *Mohammeda-Mirzy*, kto mógł zaręczyć, że w szeregach *Zilli-Sułtana*, nie znalazłby się człowiek z talentem, któryby potrafił korzystać z przewagi tego wszystkiego, co miał w swym ręku? Ale kiedy raz obalono niepewność ze strony Rossyi i Anglii w daniu pomocy *Mohammedowi Mirzie*, ten ostatni powinien był odnieść zwycięztwo, rychley czy późniey. Związki, porobione przez Posła Angielskiego z nie-

былъ одержать торжество рано или поздно. Связи, заключенныя Англійскимъ Посланникомъ съ нѣкоторыми сильнѣйшими сановниками Государства, весьма много вспомоществовали юному Властителю. Равномѣрно не надобно забывать значительныхъ услугъ Сира Генриха *Бетума*, командовавшаго авангардомъ Мохаммедовой арміи, которая могла дѣйствовать съ такою быстротою, единственно благодаря необыкновенной дѣятельности Англійскаго Генерала.

Зилли Султанъ отказался нынѣ отъ всѣхъ своихъ притязаній на престолъ, получивъ обещаніе что ему не будетъ сдѣлано никакого зла. Онъ будетъ посланъ на житіе въ Кон. Что касается до его старшаго сына и его Визиря, то вѣроятно они не отдѣлаются такъ дешево. *Мирза-Абуль-Гассанъ-Ханъ* бѣжалъ въ Керумъ. Изъ Шираза получено вѣрное извѣстіе, что *Фирманъ-Фирмакъ* не показавъ никакого намѣренія къ возмущенію. Братъ его, *Гассанъ-Али-Мирза*, занятіемъ лезы одолженъ одной только трусости сына Зилли Султана, бѣжавшаго при первомъ требованіи о сдачѣ. Правитель Кирманхана находится въ самомъ затруднительномъ положеніи, будучи долженъ бороться съ ропотомъ управляемыхъ имъ народовъ и съ Барранъ-Мирзою и Силиманъ-Ханомъ, присланными изъ Тавриса для его смѣненія; и если Мохаммедъ-Шахъ съ единственными средствами, представленными ему провинціею Адербиджанскою, могъ такъ подвинуть дѣла свои, то кто устоитъ противу него, когда въ его рукахъ будетъ столица и всѣ средства, коими покойный Шахъ заставлялъ почитать себя и вмѣстѣ съ тѣмъ страшиться.

Во всякомъ случаѣ, цѣль Посланниковъ Россійскаго и Англійскаго достигнута, ибо они успѣли предохранить Персію отъ бѣдствій, которыя суть необходимыя слѣдствія споровъ, возникающихъ за наследство Престола. (Спб. В.)

А М Е Р И К А.

Вашингтонъ, 13-го Января.

Газета *National Intelligencer* содержитъ относительно покушенія на жизнь Президента *Джексона* слѣдующее: „За нѣсколько предъ симъ дней, когда Президентъ *Джексонъ*, возвращаясь съ похоронъ, вошелъ въ портикъ Капитоліи, вдругъ одинъ человекъ, отдѣляясь отъ толпы, приблизился къ нему и прицѣлился въ него пистолетомъ, который однако же оскѣся. Поручикъ *Гедней*, стоявшій вблизи, повергъ убійцу на землю, въ то самое время, когда сей напавшій уже другой пистолетъ на Президента, и который также оскѣся. Злоумышленникъ былъ тотчасъ схваченъ и отправленъ для допроса въ Ратушу. Говорятъ, что это живописецъ Ричардъ *Лауренсъ*. Какъ бы то ни было, нельзя не радоваться, что столь чудесный и вмѣстѣ съ тѣмъ счастливый случай, произшедшій отъ оскѣки пистолета, направленнаго рукою несчастнаго безумца, спасъ жизнь Президента. Мы называемъ человека сего безумцемъ потому единственно, что находимъ доказательство сего въ его поступкѣ, а не потому, чтобы при допросѣ сдѣланномъ ему, онъ обнаружилъ признаки помѣшательства. Впрочемъ мы слышали, что онъ однажды былъ арестованъ за буйные поступки, доказывавшіе разстройство умственныхъ его способностей. — При допросѣ несчастный отказался отвѣчать. Мы не слышали, чтобы была какая либо основательная причина, или даже какой либо предлогъ къ побужденію его на столь злодѣйскій поступокъ. Такъ какъ онъ не могъ представить за себя поруки, то содержитсяъ въ тюрьмѣ, и при первомъ засѣданіи Суда будетъ опять потребованъ къ допросу. (Спб. В.)

Нью-Йоркъ, 25-го Декабря.

Одинъ изъ главныхъ Нью-Йорскихъ Журналовъ изображаетъ не слишкомъ благопріятными красками состояніе дѣлъ Соединенныхъ Штатовъ. Отечество наше, говоритъ онъ, находится въ критическомъ положеніи; испорченность мало по малу вкрадывается въ наши общественныя мѣры. Выборъ Президента сдѣлалъ вопросомъ гораздо труднѣйшимъ, чѣмъ былъ когда либо, что происходитъ отъ увеличенія вліянія правительственныхъ лицъ. Если къ обширной власти общаго Правительства присовокупятся также обширныя, патронатство и мѣстныя преимущества Нью-Йорка, то избраніе Г. фанъ *Бурена* содѣлаетъ цѣлый союзъ данникомъ Нью-Йорка, и Президентство превратится въ званіе наследственное. Южныя и Западные Штаты безъ сомнѣнія соединятся для предупрежденія сего бѣдствія, и ежели къ сему Союзу присовокупятся и Восточныя области, то настоящее положеніе дѣлъ измѣнится, и республика спасется тѣмъ отъ гибели. (Спб. В.)

кѣторми знакомились урѣдниками крају, bardzo wiele dopomogli młodemu Monarsze. Również nie należy zapomnieć usług Sir Henryka *Betuna*, który dowodził przednią strażą armii Mohammeda, która mogła działać z taką szybkością, będąc obowiązana jedynie nadzwyczajnej czynności Angielskiego Jenerała.

Zilli-Sultan zrzekł się teraz wszystkich swoich pretensyj do tronu, otrzymawszy obietnicę, że się mu nie ztego nie stanie. Będzie on wystany na mieszkanie do Choi. Co się tycze starszego jego syna i jego Wczyra, nie tak łatwo zapewne do końca z nimi przyydzie. Mirza-Abul Hassan Chan uciekł do Kerumu. Z Shirazu nie wątpliwą otrzymano wiadomość, że Firman Firmach nie okazał najmniejszego zamiaru do buntu. Brat jego, Hassan Ali Mirza, zajęcie Jezy winien samemu tylko tchórzowstwu syna Zullego Sultana, który, za pierwszém do poddania się, wezwaniem uciekł. Rządca Kirmanchanu w najtrudniejszy jest położeniu, gdyż musi walczyć z szemraniem rządzonego przezeń ludu i z Baran Mirzą i Suliman Chanem, przysłanymi z Taurysu dla jego zmienienia; i jeżeli Mochammed Szach z jednemi środkami, które mu ofiarowała prowincya Aderbiżan, mógł tak podnieść swe rzeczy, któż więc estoi się przed nim, kiedy w rękę jego będzie stolica i wszystkie środki, kѣtormi zmarły Szach przymusił do szanowania siebie i obawiania się.

We wszelkim względzie, cel Posłów Rossyyskiego i Angielskiego osiągniony: zdołali oni bowiem zachować Persyę od nieszczęść, które są nienuknionym skutkiem kłótni o następstwo Tronu. (G. S. P.)

А М Е Р И К А.

Washington, 30 stycznia.

Газета *National Intelligencer*, względem targnienia się na życie Prezidenta *Jacksona* zawiera co następuje: „Przed kilką dniami, kiedy Prezydent *Jackson*, powracając z pogrzebu, wszedł do portyku Kapitolńskiego, wnet jakiś człowiek, odłączony się z gromady, zbliżył się do niego i mierzył pистолетом, który jednakże skrzeseł. Porucznik *Gedney*, który stał blisko, obalił zbóję na ziemię, w tym właśnie czasie, kiedy ten już był mierzył drugim pистолетом do Prezidenta, i także skrzeseł. Złoczyńca natychmiast był porwany i wysłany dla wyexaminowania do Ratusza. Mówią, że to jest malarz *Richard Lawrence*. Cokolwiek bądź, należy się cieszyć, że tak dziwne i razem szczęśliwe zdarzenie, pochodzące z niewystrzelenia pистолету, skierowanego ręką nieszczęśliwego fiksata, ocaliło życie Prezidenta. Nazywamy tego człowieka fiksatem dla tego jedynie, że znajdujemy tego dowód w jego postępkach, nie zaś dla tego, żeby przy examinie mu czynionym, okazał znaki pomieszania. Zresztą słyszeliśmy, że on jednego razu był aresztowanym za zachwałę postępkę, które dowodziły jego umysłowego pomieszania. Na examinie nie chciał odpowiadać. Nie słyszeliśmy, ażeby była jakakolwiek gruntowna przyczyna, lub nawet jakikolwiek pozór do pobudzenia go na tak zbrodniczy postępek. Ponieważ nie mógł znaleźć za sobą poręki, zatem jest utrzymywany w więzieniu, i przy pierwszym posiedzeniu sądu będzie znowu zapotrzebowany do examinu. (G. S. P.)

Nowy-York, dnia 25 Grudnia.

Jeden z celniejszych dzienników Nowego-Yorku, nie w nader przyjemnych kolorach wystawia obraz interesów Stanów-Zjednoczonych. Oczywista nasza, pisze ten dziennik, w krytycznym znajduje się położeniu. Zepsucie wkrada się powoli w nasze działania publiczne. Obiór Prezidenta stał się pytaniem daleko trudniejszy, aniżeli był kiedykolwiek; a to pochodzi z powiększenia się wpływu osób urzędowych. Jeśli do rozległej władzy Rządu, dodamy również rozległe, patronaty i miejscowe przewagi Nowego-Yorku, tedy, przez obiór P. van *Burén* cała Federacya zamieni się w hołdownictwo Nowego-Yorku, a Prezydencya stanie się dziedziczną. Południowe i Zachodnie Stany, połączają się, bez wątpienia, dla uprzedzenia tego nieszczęścia, a jeżeli do tego związku przyłączą się jeszcze prowincye Wschodnie, wtedy się obecny stan rzeczy zmieni, i Rzeczpospolita od zguby ocaloną zostanie. (G. S. P.)